

Tiedekunta-Facultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yleisen valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Ruokolainen, Joni Antero			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Tonnistoverolaki poliittisena päätöksentekoprosessina			
Oppiaine - Läroämne - Subject Yleinen valtio-oppi			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-04-19	Sivumäärä - Sidantal - Number of pages 98 s. + 20 s. liitteitä
<p>Tiivistelmä - Referat - Abstract</p> <p>Suomen kauppalaivastoa koskeva ulosliputuskysymys on ollut esillä jo yli kahdenkymmenen vuoden ajan. 1980-luvulta lähtien julkinen valta on merkittävässä määrin joutunut reagoimaan merenkulun kansainväliseen kehitykseen. Euroopan unioni salli merenkulun valtiontuet vuonna 1997, jonka seurauksena jäsenmaiden välille kehkeytyi verotukikilpailu, joka dominoteorian tavoin vyöryi maasta toiseen. Aluksi vastahankaisen Suomen oli myös otettava lopulta kantaa oman merenkulkunsa tukien lisäämiseen, sillä varustamot uhkasivat laajamittaisella aluksien ulosliputtamisella, joka olisi merkinnyt mahdollisesti tuhansien työpaikkojen, merenkulun tietotaidon sekä kriisiaikojen huoltovarmuuden menettämistä. Yksi uusi varustamoille myönnettävä tukimuoto ulosliputuksen estämiseksi oli tonnistovero.</p> <p>Tutkimuksen näkökulma on policy-analyttinen. Tonnistoverolain päätöksentekoprosessia tutkitaan jaotteleamalla prosessi pääpiirteittäin neljään eri vaiheeseen. Analysointi aloitetaan vireillepanovaiheesta, jonka jälkeen siirrytään valmistelu- ja suunnitteluvaiheeseen. Tämän jälkeen tarkastellaan varsinaista päätöksentekovaihetta ja lopuksi toimeenpanovaihetta. Näiden lisäksi analysoidaan kansanedustajien vaalikaudella 1999-2003 käymää merenkulkupoliittista keskustelua. Policy-analyysiin on tässä tutkimuksessa yhdistetty verkostonäkökulma, jossa poliittinen päätöksentekoprosessi nähdään yksityisten ja julkisten toimijoiden monimutkaisena suhteiden verkostona. Tutkimuksessa hyödynnetään myös verkostoanalyysiohjelmaa toimijaverkoston tarkemmaksi hahmottamiseksi.</p> <p>Tutkimuksen pääasiallinen tarkoitus on ollut selvittää päätöksenteon eri vaiheiden keskeisimmät toimijat. Tutkimuksessa on myös pyritty analysoimaan toimijoiden roolien syitä sekä toimijoiden mahdollisia tarkoitusperiä päätöksenteon eri vaiheissa.</p> <p>Empiirisen aineiston analysoinnin tuloksena todettiin, että tonnistoveroprosessin vireillepanovaiheessa merkittävimmät toimijat olivat kaksi keskeistä varustamoyhdistystä. Valmistelu- ja suunnitteluvaiheessa merkittävin yksittäinen toimija oli Valtiovarainministeriö. Tässä vaiheessa muodostui kaksi vastakkaista toimijaryhmää: ns. meriklusteri ja ns. valtiontukivastainen ryhmä. Valtiovarainministeriön rooli muodostui jo tässä vaiheessa kaikkein merkittävimmäksi. Päätöksentekovaiheessa Valtiovarainvaliokunnan rooli merkittävä ja siihen kohdistui aktiivista lobbaustoimintaa meriklusterin osalta. Toimeenpanovaiheessa varustamoyhdistykset nousivat keskeisimmiksi toteutetun tonnistoverolain kriitikoiksi.</p>			
Avainsanat Nyckelord Keywords			
policy-analyysi verkostoanalyysi merenkulkupoliitiikka kauppamerenkulku valtioneuvosto			
Säilytyspaikka - Förvaringsställe - Where deposited Helsingin yliopisto, valtiotieteellisen tiedekunnan kirjasto			
Muita tietoja - Övriga uppgifter - Additional information			